

Az elmúlt 30 év margójára (magyar önkormányzatiság)

Ebben az évben ünnepeljük a magyar önkormányzatiság rendszerváltás utáni 30. évfordulóját, s ennek apropóján talán nem tűnik érdekeltenek, hogy megkíséreljük értékelni a helyi önkormányzatok szerepváltását a rendszerváltás utáni alkotmányos rendszerben. A fő kérdés úgy is megfogalmazható ezzel kapcsolatban, hogy a magyar alkotmányos rendszerben mire helyezük a hangsúlyt az önkormányzatok jogállását illetően: a helyi önkormányzatokat *elsősorban* autonóm hatalmi intézményrendszerként, „*önálló hatalmi ágként*” vagy az egységes államhatalmi rendszerben, a „*közigazgatás sajátos ágaként*” értelmezzük.

Szabad-e a helyi önkormányzatokat önálló hatalmi ágnak tekinteni?

Ez a kérdés „elbújtatva” már a tanácsrendszer idején keletkezett egyik alkotmányjogi tanulmányban is felmerül: *létezhet-e helyi hatalom, rendelkezhetnek-e a helyi képviselvek és milyen jellegű hatalommal?*¹ A kérdés persze legalább ennyire vagy még inkább aktuális a jelenlegi alkotmányos rendszerben, ahol a modern hatalommegosztási felfogások jegyében sokan úgy fogalmazznak, s így e tanulmány szerzője is, hogy a *klasszikus hatalmi ágak rendszere mellett beszélhetünk az önkormányzati hatalom különválásáról*, csakúgy, mint az államfői vagy az alkotmánybíróság intézményében megtestesülő hatalomról, Schmidt Péter professzor úr egyik gondolatmenetét és megközelítési módszerét ehhez is segítségül hívva. Ő az egyik tanulmányában szintén kifejti: „... probléma az államszervezetben a hatalmi pozíciók elválasztása, amely

már munkamegosztási elemeket is tartalmazhat. Ennek elbírálása attól függ, hogyan határozzuk meg az államhatalmi ágak fogalmát, azaz milyen elkülönülés, önállósodás esetén beszélünk „államhatalmi ágról”. (...) Ha a kormányhoz képest autonómiával rendelkeznek a helyi önkormányzati szervek, szabad-e ezt az autonómiát önálló „hatalmi ágnak” minősíteni.”² Nos, e tanulmány is szeretné röviden igazolni, hogy az *ideiglenes alkotmány alapján miért voltak inkább tekinthetők a helyi önkormányzatok önálló „hatalmi ágnak”, s az Alaptörvény filozófiája szerint miért tekinthetők kevésbé annak.*

Az európai közgondolkodás szerint a politikai döntéshozatalban való részvétel és konzultáció joga helyi és regionális szinten közvetítő értéként éppúgy része az emberi szabadságjogok fogalmának, mint ahogy a parlamentáris demokrácia érvényesülése országos szinten garanciája a “nyitott társadalom” megvalósulásának.³ Elfogadva Gombár Csaba egy korábbi rendszerértékelését, miszerint a *tanács törvényben deklarált elvek ellenére Magyarországon 1990 előtt helyi hatalom nem volt*⁴, a kérdés akként is feltehető, hogy ma (az alkotmányos elveknek megfelelően) a választópolgárok helyi közösségei önálló hatalmi tényezőként érvényesítik-e a helyi közügyek önálló intézésével és a közhatalom demokratikus gyakorlásával kapcsolatos alapjogaikat. A politikai részvétel alkotmányos vagy törvényi szintű deklarációja azonban nem ad elegendő választ arra, hogy *létezik-e helyi hatalom*, a helyi önkormányzati intézmények tekinthetők-e olyannak, *mint egy önálló hatalmi ág*, és főként arra nem, hogy milyen intézmények, szerepek és magatartások, eszmék és nézetek testesítik meg a helyi politikát. Ezeknek a tényezőknek az alkotmányos és funkcionális vizsgálata talán hozzásegít a helyi politikai rendszerek általánosabb megismeréséhez és értékeléséhez.

A rendszerváltáskor az alkotmányozás során még az sem volt egyértelmű, hogy az országos államhatalmi intézmények átalakítása mellett a helyi közigazgatás rendszerét a „tanácsrendszer

megreformálásával” vagy „a helyi önkormányzati rendszer kialakításával” valósítják meg. A „régí tudomány” fellegvárában, az Államigazgatási Szervezési Intézetben 1988-ban született tanulmányok alapján⁵ – még az 1990 tavaszán megválasztott új kormány tagjai közül is – sokan képviselték azt az álláspontot, hogy a tanácsok önkormányzati jellegének megerősítésével a helyi közigazgatás intézményrendszere fenntartható a tanácstörvény módosításával. A parlament végső soron amellettt tört lándzsát, hogy a történelmi hagyományokra és a Helyi Önkormányzatok Európai Chartája alapelveire alapozva, kétharmados többséggel, új önkormányzati törvényt alkot, s azt az 1990. szeptember 30. napjára kitűzött helyi képviselők megválasztásával egyidejűleg lépteti hatályba. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (Ötv.) preambuluma hivatkozik is a megalkotása során az öröklött értékekre és a kialakított elvekre, beleértve az európai önkormányzati charta alapelveit is, amelynek törvényben történő kihirdetésére csak hét évvel később került sor.⁶

Ha azt vizsgáljuk, hogy a helyi önkormányzatok tényleges hatalma miben ragadható meg, akkor inkább arra a kérdésre keressük a választ, hogy vajon a *helyi önkormányzatok a rendelkezésre álló anyagi és szellemi erőforrások felett milyen mértékben rendelkeznek*, összevetve a központi végrehajtó hatalom, a központi kormány kompetenciájával. A helyi önkormányzatok a rendszerváltást követő években jelentős politikai, jogi és gazdasági autonómiára tettek szert a *decentralizáció* következtében nemzetközi összehasonlításban is,⁷ ami egyfelől lehetővé tette a túlsúlyos állami hatalom lebontását, másfelől nagymértékben hozzájárult a demokratikus társadalmi folyamatok kiteljesedéséhez a helyi közösségek esetében is. A területi alapon szervezett lakópolgári közösségek önkormányzashoz való jogának alkotmányos érvényesítése megfelelt az európai értelemben vett *szubszidiaritás* elvének, ami Magyarországon a jogi szabályozás meghatározó alapelve 1990 óta, bár ennek alkotmányos alapelveként az írott alkotmányban való rögzítése nem valósult meg. A közhatalom decentralizálása volt az alapja Magyarországon a helyi ügyek intézésében szükséges szabadságnak és az állami

ügyek intézésében feltételezett alkotmányosságnak.

A kezdetekre, az 1990-es évekre visszatekintve a helyi önkormányzatok államhatalmi rendszerben elfoglalt alkotmányos helyét és szerepét illetően, ezt a kérdést a magam számára úgy fordítottam le, hogy *Lipjhardt* rendszerezése alapján⁸ az Alaptörvény elv és érték-rendszerében a „többségi elvű demokráciát” egyre inkább fel kell váltani a „közmegegyezésen alapuló demokrácia” modelljével. A konszenzusos épített államhatalmi rendszert ennek megfelelően olyanak tekinthetjük, amely nem a kizárásra, hanem a befogadásra alapozódik, ahol a „többség” nemcsak a kormányzati támogatottság választásokon elérhető mértékével elégedett, hanem ennek a lehető legszélesebb kiterjesztésére törekszik. A közmegegyezésen alapuló kormányzás a hatalom teljes vagy viszonylagos koncentráció helyett alkotmányosan is a többségi uralom korlátozását feltételezi. A konszenzusos kormányzás alkotmányjogi megfelelője egy olyan rendszer, amely előírja és ösztönzi a hatalom megosztását és korlátozását. E rendszerben kiegyensúlyozottnak kell érvényesülni abban az értelemben, hogy nemcsak a *hatalmi ágak elválasztását, hanem versengő kiegyensúlyozottságát is lehetővé kell tenni, beleértve a hatalom széles értelemben vett decentralizálását*. A hatalommegosztás horizontális értelmezése mellett a közmegegyezéses demokrácia jegyében fontosnak tartom a *vertikális hatalommegosztás érvényesülését is*, vagyis, hogy a helyi önkormányzatok alkotmányos értelemben önálló hatalmi intézményekként jelenjenek meg más hatalmi ágak mellett.

Ha így elemezzük a helyi önkormányzatok tényleges hatalmi összetevőit, akkor bizonyítható, hogy *Magyarországon a rendszerváltást követően létezett tényleges helyi hatalom*, ami lehetővé tette, hogy a helyi önkormányzatok alkotmányos értelemben önálló hatalmi intézményekként jelenjenek meg a parlamenti, a kormányzati és államfői, a bírói, valamint az Alkotmánybíróság által megtestesített közhatalmat gyakorló hatalmi ágak mellett. Azt is kijelenthetjük, hogy alkotmányos és politikai értelemben a helyi önkormányzatok alkotmányos alapjogai és az ehhez kapcsolódó kompetenciái – *Bibó István* gondolatmenetét követve⁹ – technikailag lehető-

vé tették a hatalomkoncentráció megbontását és a horizontális mellett egy vertikális típusú hatalommegosztás, hatalmi konkurencia kialakulását. *A helyi hatalom összetevői biztosították a helyi önkormányzatok, mint hatalmi entitások létezését a közhatalmi struktúrában.*

A helyi önkormányzatok jogi értelemben ténylegesen rendelkeznek az alábbi hatalmi potenciállal: Szabályozási jogkörükben helyi jogszabályokat alkothatnak, befolyásolva ezzel a helyi életviszonyokat; saját igazgatási szervezetet működtethetnek, amelynek irányítása és ellenőrzése nem tartozik a kormány fennhatósága alá. Az államháztartási kiadások közel egyharmadát saját döntésük szerint használhatják fel, befolyásolva ezzel a helyi közszolgáltatások minőségét és a kommunális fejlesztések mértékét; helyi adókat vehetnek ki és saját bevételként rendelkezhetnek a helyi közszolgáltatások igénybe vétele után járó díjakkal, amelyek mértékét is – törvény keretei között – ők határozhatják meg; saját vagyonukkal kapcsolatban önálló tulajdonosként rendelkezhetnek; jelentős szellemi erőforrásokat birtokolhatnak a foglalkoztatás keretében. Mindezen döntéseikben – törvényi keretek között – önállóak, és döntési szabadságuk csak alkotmányossági és törvényességi kontroll útján korlátozható. A helyi önkormányzatok az érdekeik védelmére országos érdek-képviselői szervezeteket alakíthatnak és – kormányzati jóváhagyás nélkül – nemzetközi szervezeteknek lehetnek tagjai, továbbá önállóan együttműködhetnek egymással és más országok helyi önkormányzataival.

A fenti megállapítások azonban *alkotmányos alapelvei szinten más súlypontokkal értelmezendők az Alkotmány és az Alaptörvény megközelítésében.* Az 1990 utáni időszak alkotmányos rendszere – a helyi önkormányzatok központi hatalomtól való autonómiáját hangsúlyozva – a tényleges hatalmi biztosítékokat az *önkormányzatok alkotmányos alapjogaiként tettezte*, míg az Alaptörvény filozófiájában ezek a hatalmi biztosítékok *hatáskörökké alakultak át*, amelyekhez már nem is biztosít kifejezett bírói és alkotmánybírói védelmet az Alaptörvény a korábbi szabályozáshoz képest. Ebből a megközelítésből vizsgálva az „ideiglenes alkotmány” és az Alaptörvény filozófiáját, jól látható, hogy a korábbi jogszabály nem említette meg az alkotmányos alapelvek körében

a hatalommegosztás alkotmányos követelményét, amíg ez az Alaptörvény egyik sarkalatos tétele. Ugyanakkor *a korábbi alkotmányos szabályozás az „önkormányzati autonómia” érvényre juttatását és védelmét, valamint a „szubszidiaritás” alkotmányos követelményét tekintette egyik fő céljának*, amíg az Alaptörvény az önkormányzatokat az államrendszer részeként tételvezve szabályozza *a feladataikat és a jogköreit.*

Az Alaptörvény jövőbeni módosításakor a konszenzuális demokrácia alkotmányos elveinek és értékeinek érvényre juttatását tartanám indokoltnak, mert a jelenlegi alkotmányos rendszer nem egy organikus társadalmi-történelmi fejlődés eredményeként, hanem a felülről vezérelt modernizációs folyamatok révén, a szervesen fejlődés régióakra jellemző eredményeként alakult ki, magán viselve a választásokon hatalomra került pártok politikai irányultságú elhatározásait.

A tanulmány szerzője szeretne volna igazolni egyfelől azt, hogy *a rendszerváltás utáni alkotmányos rendszerek lehetővé teszik, hogy a helyi képviselet tartalma a helyi érdekek képviselete legyen*, másfelől a helyi önkormányzatokról *inkább az Alkotmány, mint az Alaptörvény rendelkezései alapján beszélhetünk úgy, mint önálló hatalmi ág intézményeiről.* A helyi hatalom tartalmi összetevőinek jelentősége van abból a szempontból, hogy értelmezni tudjuk annak lényegi összefüggéseit a közhatalmi politikai rendszerben, de *a helyi önkormányzatok politikai, jogi és gazdasági autonómiájának vizsgálatát* (a központi és a helyi hatalom viszonylatában) egy másik, kiterjedtebb tanulmány tárgykörében célszerű elvégezni.

Mi az, ami a rendszerváltás utáni alkotmányozásból hiányzik?

Bár az alkotmányos rendszer szabályozásának hiányosságait több szempontból is lehetne vizsgálni, itt most azokra az elemekre térnék ki, amelyek a helyi önkormányzatok alkotmányos szerepkörével összefüggésben említhetők meg a „konszenzuális demokrácia” jegyében annak érdekében, hogy még inkább a „szabadság kis körei” szerepkörében jelenhessenek meg.

A hatalommegosztás jegyében egyrészt az önálló államfői hatalom alkotmányos biztosítékainak kiépítését szükségesnek tartom.¹⁰ Alapve-

tőnek ítélem meg az államfői hatalom létrehozatalára, működésére és felelősségére vonatkozóan az ennek megfelelő szabályozást. A köztársasági elnök funkciójában egyértelműen el kell választani a végrehajtó hatalomhoz köthető és az attól független szerepköröket, s a felelősségét is ezzel összhangban kellene meghatározni. A megválasztását ennek megfelelően el kellene választani a parlamenttől, s egy önálló választótestületre bízni. Elvileg felvetődik a prezidenciális rendszerekhez hasonló módon a közvetlen választás lehetősége is, de ezt nemcsak az elnöki rendszerrel való hasonlóság miatt tartom elvetendőnek, hanem azért is, mert a „népszavazással felérő” választáson ugyancsak a többségi demokrácia logikája érvényesülne. Ezért a konszenzuális demokrácia jegyében az államfői önálló hatalom funkciójához jobban illik, ha a megválasztása a többségi parlamentből és a más érdekeket is reprezentáló szervezetek és a helyi önkormányzatok képviselőiből (vagy azokból a parlament második kamarájaként) létrejövő választótestület útján történik.

A közmegegyezéssel demokrácia egyik intézményes jellemzőjeként szükségesnek tartom a *szimmetrikus kétkamarás rendszer kialakítását Magyarországon*.¹¹ S bár vannak, akik szerint „egy második kamara vagy ártalmas, vagy felesleges”,¹² ezt csak abban az esetben tartom elfogadhatónak, ha a többségi elvű kormányzás felől nézzük. Ennek keretében ugyanis a hatalom összeolvasztása miatt a kabinet uralma szempontjából valóban ártalmas lehet a második kamara létrehozatala. Ha viszont ennek elkerülése érdekében aszimmetrikusan szerveződik meg (azaz tényleges korlátozó hatáskörök nélkül), akkor meg felesleges. A közmegegyezéssel demokrácia elve alapján azonban a kormányzásban a hatalommegosztás tolerálására, a társadalmi erők közötti kompromisszum-készségre van szükség, ami indokolhatja egy szimmetrikus második kamara létrehozatalát.¹³ De ez csak akkor lehet hatásos, ha a törvényhozás folyamatában (az alkotmány és a kétharmados törvényhozási tárgyak tekintetében) a *második kamara egyenrangú partnere az elsőnek, az új alkotmány elfogadási folyamatában az első kamarával együtt alkotja az alkotmányozó testületet, s az államfő (s részben a kormányfő) felelőssége mindkét kamarához is kötődik. S akkor nem lesz feles-*

*leges, ha létrehozatalának módjában eltér az első kamara összetételétől, vagyis nem kettőzi meg a többségi elven felépülő parlament reprezentációját. Mindkét elvet figyelembe véve, valamint az alkotmányos tradíciókra és a helyi önkormányzatok szerepére tekintettel a második kamara létrehozatalát elsősorban területi alapon (az országos önkormányzati szövetségek képviselőire alapozva) tartom indokoltnak.*¹⁴

A szubszidiaritás európai követelményeivel és az Amszterdami Szerződés jegyzőkönyvében foglaltakkal összhangban szükséges, hogy a tagállamok a saját belső jogalkotási és döntéshozatali rendjüket is a részvételi demokrácia, a participációs politikai kultúra követelményeinek megfelelően alakítsák ki. Ez igényli, hogy a tagállamok belső szabályozása tegye lehetővé a közösségi döntések előtt a nemzeti álláspontok kialakításába, valamint a közösségi döntések végrehajtásába a tagállami törvényhozó, illetve önkormányzati érdek-képviselői szervek bekapcsolását. Azonban az Alkotmányban és az önkormányzati törvényben nem kerültek rögzítésre – hasonlóan az Országgyűlés és a Kormány együttműködésének szabályaihoz – a helyi érdekek becsatornázásával, a Kormány és a helyi önkormányzatok érdekszövetségeivel való együttműködés rendjével kapcsolatos szabályok a közösségi intézményekben képviselt magyar álláspont kialakításával összefüggésben. Lényeges garanciát adna az önkormányzatok számára ezekben a kérdésekben az alkotmányos és a magas szintű törvényi szabályozás.¹⁵

A rendszerváltoztatástól eltelt évek tanulságaként mindenképpen látható, hogy a „középszintű önkormányzatiság” kérdésének európai szellemiségű megoldása, a regionális demokrácia alapelveinek érvényesítése nem járt sikerrel Magyarországon.¹⁶ Összhangban az önkormányzati és államháztartási rendszer átfogó felülvizsgálásával, a regionális demokrácia továbbfejlesztése, alkotmányos szabályozást igényel, különös tekintettel a területi önkormányzati szint kijelölésére, a választási rendszerre és a helyi adóztatásra. Amennyiben sikerül a szakmai, politikai és társadalmi konszenzust ezekben a kérdésekben kialakítani, akkor megkísérelhető egy olyan jogalkotási program kidolgozása, miszerint az európai regionális demokratizálódási folyamatoknak

megfelelően Magyarországon is elfogadható a regionális demokrácia feltételeit lehetővé tevő jogszabály-csomag, amely fokozatosan (a következő választási ciklusban történő) hatályba léptetéssel már autonóm – európai értelemben regionális szintű – területi önkormányzatok kialakítását, megválasztását biztosítja.

A rendszerben továbbra is megoldatlan a polgármester/főpolgármester feladatainak összehangba hozatala a közvetlen választásából adódó szerepkörével. Az Alaptörvény jelenlegi szabályozása szerint önkormányzati döntést a képviselő-testület vagy a helyi népszavazás hozhat, az polgármester/főpolgármester csak a képviselő-testület felhatalmazása alapján, átruházott hatáskörben gyakorolhat önkormányzati döntési jogköröket. Célszerű lenne, ha az Alaptörvény lehetővé tenné, hogy törvény önállóan is adjon – a képviselő-testület döntésétől függetlenül – önkormányzati döntési jogköröket a polgármesternek, jobban körülhatárolva a „legiszlációs” és az „egzekúciós” szerepeket egymástól. Ezzel a javaslattal a jövőben erősíthető lenne a polgármester/főpolgármester szerepköre és felelőssége, s ennek a legitimitása a polgármester/főpolgármester közvetlen választásával igazolható. Ez a megoldás lehetővé tenné, hogy törvény a polgármester/főpolgármester számára biztosítsa a „helyi végrehajtó hatalom” működéséhez, a település-üzemeltetéshez, a közszolgáltatások ellátásához szükséges önkormányzati döntési jogköröket és hatásköröket, s csökkenthető lenne a polgármester/főpolgármester „testületi kiszolgáltatottságából” adódó „demokrácia-deficit” a helyi hatalomgyakorlás szintjén.

A fentieket összegezve úgy látom, hogy a „közmegegyezéssel demokrácia” elvei és értékei, valamint a decentralizáció és a szubszidiaritás követelményei a jelenleginél jobban érvényesítendőek a magyar alkotmányos rendszerben.

SZEGVÁRI PÉTER

Jegyzetek

1. SCHMIDT Péter (1984): A tanácsok mint képviseleti szervek. In: *Szocializmus és állami-ság*. Budapest, Kossuth 343. o.

2. SCHMIDT Péter (1993): Az Alkotmánybíró-ság és a központi államszervezet. In: KILÉNYI Géza: *Alkotmánybíráskodás Budapest*, UNIO, 179. o.

3. Az Európa Tanács Parlamentáris Közgyűlése és az EU által rendezett Konferencián elfogadott ún. strasbourg-i konszenzus a demokrácia („nyitott társadalom”) alapfeltételeként említi többek között a politikai részvételt a helyi hatalomban. COUNCIL OF EUROPE.: (1991) *Strasbourg Conference on Parliamentary Democracy*. Strasbourg

4. GOMBÁR Csaba (1984): „A helyi hatalom hermeneutikája. Kutatási előtanulmány.” In: *Egy állampolgár alapgondolatai*. Budapest, Kossuth

5. VEREBÉLYI Imre (1988): *A tanácsrendszer önkormányzati megújítása*. ÁSZI. Budapest.

6. 1997. évi XV. törvény a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájáról szóló, 1985. október 15-én, Strasbourgban kelt egyezmény kihirdetéséről

7. HORVÁTH, M. Tamás (2000): *Decentralization: Experiments and Reforms. Local Governments in Central and Eastern Europe*. Budapest, OSILGI, és OECD (2000): *Regulatory Reform in Hungary*. Paris, valamint THE WORLD BANK, MINISZTERELNÖKI HIVATAL (2000): *Hungary – Subnational Development Program. A regionális és települési kormányzati rendszer modernizációja Magyarországon*. Budapest.

8. Arendt LIPJHARDT (1984): *Democracies. Forms of Majoritarian and Consensual Government in 21 Countries*. New Haven and London, Yale University Press.

9. BIBÓ István (1986): Az államhatalmak elválasztása egykor és most. In: *Válogatott tanulmányok. 1945-1949*. Budapest, Magvető, 392. o.

10. Az államfői morális, semleges, regulatív hatalom lényegének meghatározásával kapcsolatban osztom az ezzel foglalkozó szerzők véleményét, így többek között: Ádám Antal (1991): A köztársasági elnök, az Országgyűlés és a kormány viszonyáról. *Magyar Közigazgatás* 11. szám és EREKY István (1939): *Közigazgatás és önkormányzat*. Budapest, MTA, valamint HALMAI Gábor (1993): A négyszög háromszögesítése. *Társadalmi Szemle* 11. szám

11. Lásd erről bővebben: SZEGVÁRI Péter (2020): Ne maradjon üres a felsőházi terem! In: BODNÁR Eszter, POZSÁR–SZENTMIKLÓSY Zoltán, SOMODY Bernadette: *Ünnepi kötet Dezső Márta 70. születésnapjára*. Budapest, ELTE

12. SÁRI János (1988): Kell-e nekünk második kamara? *Társadalmi Szemle* 11. szám

13. DEZSŐ Márta (1991): Üres marad-e a felsőházi terem? *Társadalmi Szemle* 3.szám

14. A második kamara létrehozatala megoldást jelentene a képviselői összeférhetlenség összeférhetőség eltérő szabályozásából adódó következmények alkotmányos jellegű megoldására, ami a jelenlegi helyzetben a parlamenti pártok keretében tudja csak érvényesíteni a helyi – területi érdekek becsatornázását a törvényhozó hatalom tevékenységébe, különösen 2014 után.

15. Hasonló tartalmú rendelkezéseket tartalmaz pl. az osztrák alkotmány, amely a tartományok egységes álláspontjának képviselőjét kötelezően írja elő a szövetségi kormány számára az Európai Unióban a tárgyalások és a szavazások során, valamint a településeket érintő ügyekben kötelezővé teszi a szövetségi kormány előzetes konzultációját a helyi önkormányzatok szövetségével.

16. Vö.: Ajánlás a magyarországi regionális demokrácia állapotáról. (Elfogadta a Régiók Kamarája a 2002.június 4-ei ülésén) *ÖNKORMÁNYZAT* 2002. július-augusztus. 29.-30. Ezen a COVID-19 kapcsán kialakított speciális szabályozás sem változtat rendszerelvűen, amely a gazdasági övezetekben a helyi iparüzési adóból származó bevételt a megyei önkormányzatok bevételeként tételezi.

